

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

ในการศึกษาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ในสำนักงานเขตลำปาง จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะการใช้ข้อมูลทางบัญชี การวิเคราะห์งบการเงิน การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของกิจการ เพื่อนำมาพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ การประเมินผล ติดตาม และหาทางแก้ไขหนี้ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ C's Policy
2. การวิเคราะห์งบการเงิน
3. การวิเคราะห์เพื่อหาจุดคุ้มทุน

2.1.1 การวิเคราะห์ C's Policy (ฝ่ายผลิตภัณฑ์สินเชื่อบุคคล ธนาคารกรุงไทย, 2552: 3)

หลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับพิจารณาธุรกิจและหลักประกันเงินกู้ว่ามีคุณค่าหรือมีข้อดี มากน้อยเพียงพอที่จะตัดสินใจอนุมัติเงินกู้ให้แก่ธุรกิจหรือไม่ ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ใช้มีอยู่ 5C's ดังต่อไปนี้

(1) **คุณสมบัติของผู้ขอกู้ (Character)** คือ คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ เป็น ลักษณะภายในของแต่ละบุคคล อาจจะมีทั้งคุณสมบัติที่ดีและไม่ดีรวมกัน ซึ่งจะหาข้อมูลได้โดยการ สอบถาม การสัมภาษณ์ หรือการสังเกตจากบุคลิกลักษณะ รวมทั้งการที่จะต้องใช้ประสบการณ์ในการวิเคราะห์ เพื่อให้ตัดสินใจได้โดยถูกต้องว่าผู้ขอกู้แต่ละรายมีคุณสมบัติที่ดีหรือไม่ เหมาะสมที่จะให้กู้หรือไม่ โดยจะต้องพิจารณาให้ทราบถึง

(1.1) บุคลิกลักษณะของผู้กู้ เกี่ยวกับชื่อเสียง การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ และความน่าเชื่อถือในสายตานบุคคลทั่วไป

(1.2) ความเป็นอยู่และอุปนิสัยการใช้จ่ายเงิน ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย อาชีพ ความซื่อสัตย์ การศึกษา ลักษณะของการจ่ายเงิน

(1.3) ความเสี่ยงที่จะทำให้ขาดคุณสมบัติที่จะได้รับการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อ เช่นชอบเล่นการพนัน การที่พยายามปกปิดข้อมูลบางอย่าง

(2) **ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity)** หมายถึง ประสิทธิภาพของลูกหนี้ในการที่จะสามารถชำระหนี้คืนให้กับธนาคารได้ตรงตามกำหนดเวลา เป็นการวิเคราะห์สมรรถภาพในการหารายได้ ถ้าเป็นการขอสินเชื่อส่วนบุคคล จะพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ ในรูปค่าจ้างเงินเดือน รายได้หลักอื่นๆ เป็นหลัก แต่ถ้าเป็นนิติบุคคล จะวิเคราะห์ถึงผลการดำเนินงานของธุรกิจเพื่อดูความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ โดยวิเคราะห์รายได้ รายจ่ายและการทำกำไรของธุรกิจ จะใช้พิจารณาจากงบการเงิน แผนการบริหารงาน แผนการชำระหนี้คืน โดยปกติเงินที่จะมาชำระหนี้ ควรจะเป็นเงินรับสุทธิจากการดำเนินงาน นั่นคือกำไรของธุรกิจนั่นเอง

(3) **เงินทุน (Capital)** หมายถึง ความมั่นคงทางการเงินของลูกค้ำหรือกิจการ ซึ่งประกอบด้วยเงินสดในมือ เงินฝากธนาคาร สินค้าที่มีอยู่ ลูกหนี้การค้าของผู้กู้ ในการวิเคราะห์ส่วนของสินทรัพย์ที่มีเหนือหนี้สิน เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยในกรณีที่คุณสมบัติและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้กู้ไม่ค่อยดีนัก โดยดูจากอัตราส่วนกำไรต่อทุนและอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อย่างไรก็ตามมีข้อควรระวังว่าส่วนของเจ้าของที่รวมทั้งสินทรัพย์ที่มีตัวตน และไม่มีตัวตนจะมีมูลค่าเท่าใด แยกตามสัดส่วนได้หรือไม่ในกรณีที่จะต้องมีการชำระบัญชี

(4) **หลักประกัน (Collateral)** หมายถึง ทรัพย์สินที่สามารถนำมาค้ำประกันการขอสินเชื่อ โดยอาจเป็นบุคคล อสังหาริมทรัพย์ สมุดเงินฝากบัญชี ซึ่งจะต้องทำการวิเคราะห์หลักประกัน และหลักประกันเหล่านี้ต้องมีมูลค่ามากกว่าวงเงินที่ขอกู้ แต่หลักประกันเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอที่จะตัดสินใจ ต้องพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ด้วย หลักประกันเป็นเพียงการช่วยลดความเสี่ยงภัยทางการเงินในอนาคตหากไม่เป็นไปตามที่คาดคะเนไว้ คือเปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่ดี

(5) **สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับลูกค้ำหรือกิจการ (Condition)** สภาพการณ์ต่างๆ ไป ไม่ว่าจะเป็นสภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย ภาษี ดินฟ้าอากาศ การขึ้นราคาของน้ำมันดิบ ปัญหาวัตถุดิบ ปัญหาแรงงาน การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ภาวะเงินเฟ้อ พฤติกรรมผู้บริโภค นโยบายของรัฐบาล ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อลูกค้ำหรือกิจการที่ขอกู้ จำเป็นต้องวิเคราะห์ให้ได้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ

ในการศึกษานี้จะศึกษาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้และเงินทุน ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่จำเป็นต้องมีการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการพิจารณาตัดสินใจอนุมัติเงินกู้ให้แก่ธุรกิจ

2.1.2 การวิเคราะห์ห้บการเงิน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา, 2551: ออนไลน์)

การวิเคราะห์ห้บการเงิน คือ กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการใดกิจการหนึ่งจากงบการเงินของกิจการนั้น พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าวมาประกอบการตัดสินใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ห้บการเงินมี 5 ประเภท ดังนี้

- (1) การวิเคราะห์ห้บการเงินโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis)
- (2) การวิเคราะห์ห้บการเงินโดยวิธีแนวนอน (Horizontal Analysis)
- (3) การวิเคราะห์ห้บการเงินโดยวิธีแนวตั้ง (Vertical Analysis)
- (4) การวิเคราะห์ห้บการเงินโดยวิธีแนวโน้ม (Trend Analysis)
- (5) การวิเคราะห์โดยจัดทำกระแสเงินสด (Cash Flow Analysis)

(1) **การวิเคราะห์ห้บการเงินโดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis)** อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ห้บการเงิน ซึ่งเกิดจากการเปรียบเทียบโดยการนำรายการที่ปรากฏในงบการเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่งมาสัมพันธ์กันในรูปแบบสัดส่วนหรืออัตราร้อยละ การนำอัตราส่วนมาแปลความและใช้ประโยชน์โดยการเปรียบเทียบมี 3 วิธี คือ

- เปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานหรืออัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรม เป็นอัตราส่วนที่จัดทำขึ้นจากข้อมูลของอุตสาหกรรมประเภทนั้นเป็นส่วนรวม เมื่อเปรียบเทียบกับกิจการภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน การเปรียบเทียบเช่นนี้เราถือตัวเลขที่ปรากฏในอัตราส่วนมาตรฐานเป็นจุดตัดสิน (Cut Off Point)

- เปรียบเทียบกับอัตราส่วนของบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน การเปรียบเทียบกับบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน บริษัทที่จะนำมาเปรียบเทียบกันนั้นจะต้องเป็นบริษัทที่มีขนาดใกล้เคียงกันและต้องเป็นบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน

- เปรียบเทียบอัตราส่วนของบริษัทเดียวกันในช่วงเวลาที่ต่างกัน เช่น ข้อมูลปีปัจจุบันกับอดีตจะทำให้ทราบถึงแนวโน้มในปัจจุบันว่ามีการบริหารงานดีขึ้นหรือแย่ลงจากปีที่แล้วอย่างไร และทำให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคตได้

อัตราส่วนทางการเงินแบ่งออกได้ ดังนี้

(1.1) **อัตราส่วนวัดสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)** เป็นอัตราส่วนใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น หรือวัดสภาพคล่องของกิจการ

- อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) เป็นอัตราส่วนใช้วัดสภาพคล่องของกิจการแสดงความสามารถที่กิจการนำสินทรัพย์หมุนเวียนไปชำระหนี้สินหมุนเวียนได้กี่เท่า และสามารถชำระได้ทันเวลาหรือไม่ ผลลัพธ์บอกให้ทราบว่า ณ วันที่วิเคราะห์งบการเงิน กิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน นั่นคือ เมื่อกิจการจ่ายชำระหนี้สินระยะสั้นแล้ว ยังมีสินทรัพย์หมุนเวียนเหลืออยู่หรือไม่ ซึ่งบอกให้ทราบว่าธุรกิจมีสภาพคล่องสูงหรือต่ำ

- อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio or Acid-test Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่องของกิจการอีกประเภทหนึ่งแสดงความสามารถที่กิจการจะนำสินทรัพย์หมุนเวียนที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว มาจ่ายชำระหนี้สินระยะสั้นได้ทันเวลาหรือไม่ ผลลัพธ์บอกให้ทราบว่า ณ วันที่วิเคราะห์งบการเงิน กิจการมีสินทรัพย์ที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว เป็นกี่เท่าของหนี้สินหมุนเวียน เพื่อจะใช้ชำระหนี้สินหมุนเวียนได้ทันเวลาหรือไม่

(1.2) อัตราส่วนวัดประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ (Activity Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ของกิจการ อัตราส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบระหว่างยอดขายกับการลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ของกิจการ

- อัตราส่วนหมุนเวียนของลูกหนี้ (Receivables Turnover) บอกให้ทราบว่า ช่วงเวลาที่ทำการวิเคราะห์ ธุรกิจขายสินค้าเป็นเงินเชื่อและสามารถเรียกเก็บหนี้ได้กี่ครั้ง ถ้าอัตราส่วนการหมุนเวียนของลูกหนี้สูงยิ่งดี แสดงว่า ในช่วงที่วิเคราะห์ธุรกิจมีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ และเก็บหนี้จากลูกหนี้ได้เร็ว คือลูกหนี้ของกิจการมีความคล่องตัวสูง

- อัตราการหมุนเวียนของสินค้า (Inventory Turnover) บอกให้ทราบว่าธุรกิจได้ขายสินค้าจนกระทั่งเก็บเงินได้มีจำนวนกี่ครั้ง ถ้าอัตราการหมุนเวียนของสินค้ามีจำนวนมากขึ้น แสดงถึงประสิทธิภาพด้านการขายอยู่ในเกณฑ์ดีและสินค้าเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้ขายสินค้าได้เร็ว

- อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover) บอกให้ทราบว่า ความสามารถของกิจการในการใช้สินทรัพย์นั้น ๆ มีประสิทธิภาพเพียงใด

(1.3) อัตราส่วนวัดสภาพหนี้สิน (Leverage Ratio) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการก่อหนี้ของกิจการ

- อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Debt Ratio) บอกให้ทราบว่ากิจการมีการกู้ยืมเงินมาลงทุนเป็นอัตราร้อยละเท่าไรของสินทรัพย์รวมฝ่ายเจ้าหนี้จะพอใจในอัตราส่วนที่ปานกลางจนถึงต่ำ แสดงว่ากิจการมีสินทรัพย์รวมมากกว่าหนี้สินรวม ฝ่ายเจ้าของกิจการจะพอใจในอัตราส่วนที่สูงเนื่องจาก

ก. เจ้าของกิจการหลีกเลี่ยงการเพิ่มทุนของกิจการ

ข. เป็นการนำเงินของเจ้าหนี้มาลงทุนซึ่งมีต้นทุนต่ำ

ค. เป็นการลดความเสี่ยงในเงินลงทุนของเจ้าของกิจการ

- อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) บอกให้ทราบว่าธุรกิจมีแหล่งที่มาของเงินทุนจากหนี้สินเป็นกี่เท่าของผู้ถือหุ้น

- อัตราส่วนวัดความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Time Interest Earned or Interest Coverage Ratio) แสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย ผลลัพธ์บอกให้ทราบว่ากิจการมีผลกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีเงินได้เป็นกี่เท่าของดอกเบี้ยจ่าย แสดงถึงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยและแสดงให้เห็นว่ากิจการจะต้องทำกำไรเท่าใด จึงจะเพียงพอต่อการจ่ายดอกเบี้ย

- อัตราส่วนวัดความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำทางการเงิน (Fixed Charge Coverage Ratio) บอกให้ทราบว่ากิจการมีกำไรเพียงพอที่จะจ่ายค่าใช้จ่ายประจำทางการเงินได้เพียงใด

(1.4) อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)

เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(1.4.1) กำไรที่เปรียบเทียบกับยอดขาย ได้แก่

- อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin) ผลลัพธ์บอกให้ทราบว่ากิจการมีกำไรขั้นต้นเป็นร้อยละเท่าใดของยอดขาย อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดีแสดงความสามารถในการทำกำไรขั้นต้น

- อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) ผลลัพธ์บอกให้ทราบว่ากิจการมีกำไรสุทธิเป็นร้อยละเท่าไรของยอดขาย อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงยิ่งดีแสดงความสามารถในการทำกำไรสุทธิ

(1.4.2) กำไรที่เปรียบเทียบกับเงินลงทุนในสินทรัพย์และส่วนของผู้ถือหุ้น ได้แก่

- อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Total Asset หรือ ROA) แสดงให้เห็นถึง ประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์รวมที่กิจการมีอยู่ว่าก่อให้เกิดผลตอบแทนในรูปแบบกำไรให้กับธุรกิจมากหรือน้อยอย่างไร บางครั้งเรียกอัตราส่วนนี้ว่า อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (Return on Investment หรือ ROI) ผลลัพธ์ที่ได้แสดงว่ากิจการใช้สินทรัพย์ได้มีประสิทธิภาพเพียงใด หรืออาจเป็นที่สินทรัพย์ใช้ประโยชน์ได้น้อยเนื่องจากเสื่อม

คุณภาพ ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่ากิจการใช้สินทรัพย์แล้วก่อให้เกิดกำไรสูง ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงว่ากิจการใช้สินทรัพย์แล้วก่อให้เกิดกำไรน้อย

- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity หรือ ROE) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นให้ผู้ถือหุ้นทราบว่าได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนมากน้อยเพียงใด ผลลัพธ์ที่ได้แสดงว่ากิจการนำส่วนของผู้ถือหุ้นมาลงทุนแล้วก่อให้เกิดกำไรมากน้อยเพียงใด

(2) การวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีแนวนอน (Horizontal Analysis)

การวิเคราะห์วิธีนี้เป็น การเปรียบเทียบเพื่อหาการเปลี่ยนแปลงของรายการในงบการเงินแต่ละรายการ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะแสดงในรูปของจำนวนเงิน และอัตราร้อยละ วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์เพื่อการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของรายการในงบการเงินทุกรายการ ผลที่ได้รับจะนำไปหาสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของธุรกิจ

(3) การวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีแนวตั้ง (Vertical Analysis หรือ Common Size Statement)

การวิเคราะห์วิธีนี้เป็น การวิเคราะห์งบการเงินโดยย่อส่วนตัวเลขรายการใน งบการเงินแต่ละรายการให้เป็นค่าร้อยละ เรียกว่า Common Size Statement การวิเคราะห์รายการ ในงบดุล ให้คิดเป็นร้อยละของสินทรัพย์รวม หรือร้อยละของหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น ส่วน การวิเคราะห์รายการในงบกำไรขาดทุน ให้คิดเป็นร้อยละของยอดขายสุทธิ การวิเคราะห์วิธีนี้ถ้านำ งบการเงินมาวิเคราะห์เพียงปีเดียวก็จะทราบเพียงโครงสร้างของงบการเงินเฉพาะปีนั้น ถ้าวิเคราะห์ โดยการเปรียบเทียบงบการเงินตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ก็จะทราบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างงบการเงิน ของบริษัทในช่วงระยะเวลานั้นๆ และถ้าเปรียบเทียบกับงบการเงินของบริษัทคู่แข่งก็จะทราบถึง ความแตกต่าง ด้านการลงทุน การจัดหาเงินทุน และความสามารถในการทำกำไร

(4) การวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีแนวโน้ม (Trend Analysis)

การวิเคราะห์วิธีแนวโน้มจะเป็นการวิเคราะห์งบการเงินตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป เพื่อให้เห็นอัตราการเติบโตของธุรกิจนำไปสู่การวางแผนและตัดสินใจระยะยาว การวิเคราะห์วิธี แนวโน้มจะกำหนดให้ปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐาน โดยทั่วไปนิยมให้ปีแรกของการวิเคราะห์เป็นปีฐาน และให้มีค่าเท่ากับ 100 % ตัวเลขที่ได้เป็นอัตราร้อยละ เพื่อชี้ให้เห็นว่ารายการใดในงบมีแนวโน้ม สูงขึ้น รายการใดคงที่และรายการใดมีแนวโน้มลดลง

(5) การวิเคราะห์โดยจัดทำงบกระแสเงินสด (Cash Flow Analysis)

งบกระแสเงินสด คือรายงานการเงินที่แสดงแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินสดในระหว่างงวดบัญชีที่กำลังพิจารณา แสดงให้ทราบว่าธุรกิจได้เงินสดมาจากแหล่งใด และใช้เงินสดอย่างไร ผลต่างของเงินสดที่ได้มาทั้งหมดกับเงินสดที่ใช้ไปทั้งหมดตลอดงวดจะต้องเท่ากับเงินสดที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในงวดบัญชานั้น แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

(5.1) **กระแสเงินสดรับ (Cash Inflows)** กระแสเงินสดรับทำให้เงินสดเพิ่มขึ้น มี 4 ประการ ดังนี้

- จากการดำเนินงาน ในการดำเนินธุรกิจ ธุรกิจจะได้รับเงินมาจากการขายสินค้าและบริการ
- จากการขายสินทรัพย์ เมื่อมีการขายสินทรัพย์ เงินสดจะเพิ่มขึ้นและสินทรัพย์จะลดลง
- จากการกู้ยืม การกู้ยืมทำให้เงินสดเพิ่มขึ้นและหนี้สินเพิ่มขึ้น
- จากส่วนของผู้อถือหุ้น เมื่อนำหุ้นออกมาขายจะทำให้ได้รับเงินสดและส่วนของผู้อถือหุ้นก็เพิ่มขึ้น

(5.2) **กระแสเงินสดจ่าย (Cash Outflows)** กระแสเงินสดจ่ายทำให้เงินสดลดลง มี 5 ประการ ดังนี้

- จากการดำเนินงาน ในการดำเนินธุรกิจ ธุรกิจจ่ายเงินสดเพื่อซื้อสินค้าและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
- ซื้อสินทรัพย์ การซื้อสินทรัพย์ทำให้เงินสดลง และสินทรัพย์เพิ่มขึ้น
- ชำระหนี้ การจ่ายเงินสดชำระหนี้ ทำให้หนี้สินลดลงและเงินสดลดลง
- จากส่วนของผู้อถือหุ้น ธุรกิจต้องการลดจำนวนหุ้นสามัญให้น้อยลงจึงใช้วิธีซื้อหุ้นกลับคืนมีผลกำไรทำให้ส่วนของผู้อถือหุ้นลดลงและเงินสดลดลง
- การจ่ายเงินปันผล ทำให้เงินสดลดลง

2.1.3 การวิเคราะห์เพื่อหาจุดคุ้มทุน (Break-even Point Analysis) (สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์, 2551: 110 – 113)

จุดคุ้มทุน หมายถึง จุดการดำเนินงานที่กิจการไม่มีกำไร และไม่ขาดทุน ซึ่ง ณ จุดการดำเนินงานนี้กิจการจะมียอดกำไรส่วนเกินรวม เท่ากับต้นทุนคงที่ทั้งหมดของกิจการพอดี

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ได้แก่

- ราคาขายต่อหน่วย

- ปริมาณหน่วยที่ผลิตและจำหน่าย
- ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย
- ต้นทุนคงที่

2.2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สุวกันต์ วัฒนธีรกุล (2552) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงสินเชื่อเคหะของธนาคารออมสิน ภาค 7 ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สอบถามผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาและบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสิน ภาค 7 จำนวน 45 สาขา โดยใช้ประชากร 225 ราย ผลการศึกษาพบว่า ในการให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์การให้สินเชื่อเคหะ ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาและบริหารสินเชื่อเห็นว่า ควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับทุกด้าน โดยลำดับความสำคัญได้ ดังนี้ 1.ความสามารถในการชำระหนี้ 2.คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ 3.หลักประกัน 4.เงินทุน 5.สภาพทางเศรษฐกิจ และ 6.ประเทศที่ติดต่อด้วย การบริหารสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงควรกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อ การติดตามหนี้ และการบริหารความเสี่ยง นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการให้สินเชื่อ จัดให้มีการฝึกอบรมพนักงานด้านสินเชื่ออย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ควรเน้นในการพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้คุณสมบัติของลูกค้านี้ และหลักประกันควบคู่กันไป นอกจากนี้ยังควรตรวจสอบข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ เพื่อเข้าถึงประวัติการชำระหนี้และภาระหนี้ของลูกค้านี้ โดยเน้นการให้ความสำคัญต่อคุณภาพของสินเชื่อมากกว่าการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อ เนื่องจากการกำหนดเป้าหมายการให้สินเชื่อสูงมีผลทำให้คุณภาพสินเชื่อลดลง ความเสี่ยงในการให้สินเชื่อสูงขึ้น ก่อให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระได้

ศิริพร ใจแพทย์ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ด้านการวิเคราะห์สินเชื่อของธนาคารออมสินในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 22 ราย จากประชากรทั้งหมด 36 ราย ผลการศึกษาพบว่า การใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารสินเชื่อ สามารถนำไปใช้ในขั้นตอนการวิเคราะห์สินเชื่อและการอนุมัติให้กู้เงิน การรับชำระหนี้ และ ติดตามผลการดำเนินงาน การติดตามหนี้และแก้ไขหนี้ ข้อมูลทางการบัญชีที่นำไปใช้ได้แก่ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด หมายเหตุประกอบงบการเงิน ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร หลักการวิเคราะห์สินเชื่อ ใช้หลักการ C's Policy (หลักการวิเคราะห์เพื่อดูคุณภาพของผู้ขอสินเชื่อ) การวิเคราะห์ร้อยละของยอดรวมแบบแนวตั้ง การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด การวิเคราะห์เพื่อหายอดขาย ณ จุดคุ้มทุน

ข้อมูลในงบการเงิน ไม่ได้ให้ข้อมูลที่ครบถ้วนต่อการวิเคราะห์สินเชื่อ และอาจไม่ใช่ข้อมูลจากการดำเนินงานที่แท้จริง เช่น งบการเงินจัดทำขึ้นเพื่อส่งสรรพากร จึงทำให้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ดังนั้นธนาคารควรจะทำการพิสูจน์ข้อมูลที่ได้รับจากลูกค้าให้แน่ใจว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงและครบถ้วน

ทวิติยา บุศยรัตน์ (2541) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารด้านสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากลูกหนี้และผู้เกี่ยวข้องทางด้านสินเชื่อของธนาคารในเขตจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 15 สาขา โดยใช้ประชากรที่เป็นลูกหนี้สินเชื่อจำนวน 300 รายและประชากรที่เป็นผู้เกี่ยวข้องทางด้านสินเชื่อ ผลการศึกษาพบว่ากรณีนี้ไม่มีคุณภาพนั้นเนื่องจากลูกหนี้ไม่มีประสบการณ์และขาดความรู้ความสามารถในการบริหารธุรกิจของตนทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ประกอบกับในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบันลูกหนี้ประสบปัญหาทางการเงินมีรายได้ลดลง และมีหนี้สินนอกซึ่งมีอัตราที่สูงกว่าดอกเบี้ยธนาคาร ทำให้ลูกหนี้มุ่งชำระหนี้ภายนอกก่อน อีกทั้งหลักทรัพย์ที่นำมาค้ำประกันเป็นหลักทรัพย์ที่มีปัญหาเนื่องจากไม่มีสภาพคล่องและเป็นหลักประกันไม่แข็งแรงเพราะมีราคาใกล้เคียงกับภาระหนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานะเศรษฐกิจตกต่ำอันเนื่องมาจากภาวะทางการเงินที่ซบเซา ทำให้เกิดปัญหาซึ่งมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้คืนธนาคาร

ในการพิจารณาอำนวยการสินเชื่อจะต้องมีความระมัดระวังและละเอียดรอบคอบ โดยอาศัยหลักการในการวิเคราะห์สินเชื่อ เกี่ยวกับคุณสมบัติส่วนตัวของลูกหนี้ ซึ่งจะต้องอาศัยประสบการณ์ วิจารณ์ญาณในการตรวจสอบข้อมูลของลูกหนี้ ตลอดจนประวัติและความรับผิดชอบของลูกหนี้ นอกจากนี้เรื่องสภาพคล่องและเงินทุนของลูกหนี้ก็มีความสำคัญต่อความสามารถในการชำระหนี้ เพราะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพหนี้ และสภาพคล่องของธนาคาร ส่วนในเรื่องของหลักประกันที่แข็งแรง ไม่เสื่อมสภาพเร็วและมีสภาพคล่องสูง เพราะถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยลดความเสี่ยงและให้ความมั่นใจแก่ธนาคารกรณีเกิดหนี้มีปัญหาและต้องฟ้องร้องดำเนินคดี สำหรับการพิจารณาสินเชื่อนอกจากจะต้องพิจารณาอย่างมีหลักการและความระมัดระวังแล้ว เมื่อมีการอำนวยการสินเชื่อไปแล้วจะต้องมีการควบคุมและติดตามหนี้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้หนี้ที่มีคุณภาพมากที่สุด หากเกิดหนี้มีปัญหาขึ้นก็จะได้หาแนวทางแก้ไขได้อย่างทันท่วงที และจะต้องมีการติดตามข่าวสารข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบถึงสภาวะการณ์ต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานของธนาคารเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดและสอดคล้องกับนโยบายการเงินและการคลังของรัฐบาล